

امور اداره و تحریریه سنه سلاتیکلی
توفیق افندی نظارت ایدر .

مجموعه ادبیه

۱۳۱۷

ادبیات ، فنون و معارف و مطایبات
ادبیه و شئون معارف و ترقیدن بحث
ایدر . شوهر افکاره خدمت ایلر .

امور اداره و تحریریه سنه متعلق خصوصیات
ایچون توفیق افندی به مراجعت اولنور .

دوسعادت و ولایات شاهانه ایچون بر
سنه ک آتونه سی یگری بش غروشدور .
آتونه اجرئی برینه بوسته پولی قبول
ایدلیر . مرکزئی شمعدانک باب عالی
جاده سنده عطار بورغائی افندیکنک
دکاتیر .

استانبول ایچون نسخه سی : ۱۰ پاره یه در . - شمعدانک پنجشنبه کونلری نشر اولنور - ولایات شاهانه ایچون نسخه سی : ۲۰ پاره یه در .

دفتر خاطر اتمدن

بر حسب حال عاشقانه

شوطریقه حیاته ایکی بلیه آرام ربای
سودا ایله متحسس اولدم . برینک
مقدمانده کرفتار اولدیغم مختلر ، اوسجری
کریه لر ، اوجزین بکالر ، اوجانشکاف
آهله ، اوشاق تحمیل سوز ایله نور فروزان
شبابم ماتمکه مجره دوندی یاندم ، یاقیلدم ،
نوبات ایتمدم ، سودم . حال زارم
یاردلفکارمه ده تاثیر باشلادی صمیمیت
قابیه می تقدیر ایدرک اوده بی سورکبی
اولدی ذکی ایدی حس نظرمه اعتمادی
اشراب ایدرک بنی اسیر انجذاب ایلدی .
اوج سنه قدر لاقیدی محنت ایچنده
مستریخانه امرار حیات ایلک . بزی
بیلنر ، قهر دل چکنلر ، بکا دمت ، دمت
غبطله حسد لر یاغدی برنجی و بیلکده بزی
بزم محبتک سرمست و نشو و دار بختیار لرندن
عداید لر ایدی . یازیق که محائف خطر اته
نقش زرین افتخار له قید و املایه شایان
اولان اومسعودیت موقته غایتی رساعت
قدر امتداد ایدن بربر اخانه عالمده رهین
زوال و انقلاب اولدی کولکه بیکدن
بر لهیب جکرسوز ابتلا دوشدی . فقط
نسل دوشش ؛ بتون اعتماد محبت ، بتون
سعادت سودا ، بتون مسارانجذابیه مهیبه
بر سقوط ، بر سقوط آتشین که خاطرات
مؤله سابقه می اونوتدیره جق ، سطور
مظلمه تاؤهات ، و تاثراتی . شعله تابان
شوق و سرور ایله بیکدن املا ایده جک ،
حقیقی سعادت ، سرمدی بر محبت ایله کولگی
اشغال و اشغال ایده جکدی . تجربه م ، بوزخم
نوبن جکرسوز ، بوداغ حزن دل افروزی
دها طوغروسی طلای ریا ایله بجالا اولان
بو پارلاق و فقط زهر ستمله مالا مال اولان
دوای درمان نابذیری عین شفا کوسره جک قدر
نقصان ادرا که مساعد ایدی بوحس
نوبیدا ایله بر محبت سطحیه حصولدیر
اولمش ایدی . کافه محسسانده استعداد

سودا رونما اولان حساس بر روحک ،
رقیق بر قلبک الیش ظاهری به اولان میل
ورغبتی قابل انکار میدر که نفسم بوانجذاب
صافانه دن مصونیتی تأمین ایده بیلسین
هم آمال رفاه کیمده موجود دکدر که
بوسعادت حقیقیه بی املاسمه مک کی بر تضاد
بی ماله امکان ویرلسین حکمت آمیز بویله
درلودر لو محاکات دورادور ایچنده بر کرداب
بی پایانه دوششم که نه وسائط نجات نه ده
امکان خلاص وار .

اغسلره طاقیلوبده چاره جویانه
سیلکندکجه امید خلاصدن محروم اولان
جنس اسماک کی ربقه زلفنه دل بنداسارت
اولدیغم اوغزال دلشکارده رابطه ابتلا بی
تقویه دن خالی قالمیور ایدی بتون روحله کافه
تحسائله اویری کزینه برستلر ایدرک
سو یور اوور دنا زنده خرام لطافتی کوزمدن
بیله اسیر کیه رلر رخسای آمالی اومغله شرفیاب
اولیوردم یاد نامندن لسانم خالی قالمدی
کبی خیال دلفروزی ده دیده مدن بر لحظه
دور دکدی ، بتون انی دوشنور ، انی سور ،
آنکله فکر آ قلباً روحاً مشغول و متسلی
اولور ایدم بر آن متصور دکدیکه اویری
سجارعشقه نکه دقتم منعطف اولسون .
بر دقیقه فرض ایدیه مز که مسدکرم آنک
تخیلات کونا کون جبالندن وارسته
اولسون نفسی ، عالمی ما حاصل عمری
والحاصل هر نه شیئه که استطاعت حیاتم
مساعدد بر بتون اویشلری آنک اغورنده فدایه
ولواجمله اولسون هر امری افاده اماده ،
حاضر ، مهیا ایدم بوحالت شیدا کاری
اشتیاقه قارنی کوسر دینی اطوار ماعبه
کاری ولو - غیر عمد اولسه ده - آتی بر عکس
تأثیر حاصل ایدوب دلفکار ، مأیوس
اسفناک ایلر ایدی بوتقلب اطوارک اسباب
موجهه سی بر لاقیدی ضعیفی ایله استیضاح
و فقط صاف ، پاک بر قلبی بر طفل زیانکار
الده کی بازیچه هوس قدر بیله اهمیتسز
قیاس ایلدیکه ایما ایلر ایدی .

عشوهر لریکنک ، جلوه لرینک تأثیر بلند
معالیندن امین اولدینی ایچون نازینلک

هر جایلیک کی بر عاشقه بیک جریحه محبتدن
اشد اولان لا ایللکله جلب قلوبه خاص
بر طبیعت نایه اتخاذ ایلمش ، بست و عالی
هر درلو نظرنک حسن دلبذیرینه تعلقی
جانه منت بیله جک قدر (محدود بر صافیت)
شائبه سندن نفسی تجریده قدر تیاب
اوله مامشیدیه ایشته اصل افکار متضاده نک
منشائی مبدائی ده بو ایدی . کوهریکدانه
صفوت و اختصاص ایله مشحون اولان
بر کنجینه به مقابل ویرانه لرده دینه ارامق
قیلندن اولان بوتغایل بلاجویانه بر ندیم
صافه ، بریار وفاداره برانیس جانه کران
کزمی که بکا تأثیری اولسون .

ایشته بونقطه به برده عهدنده وفا
ایتمامک نفیسه سیله کذب وریا بلیه سی ده
منظم اولنجه سکرسنه امتداد ایدن
بونلخی الام بر قسم مهم حیاتی پیسوده ،
نافرجام ایلدی .

شومدت ظرفنده نیجه مشمس ،
نورانی کونلرم ، منور ، مزهر کیجه لرم
تیر کی یأس و هجرانه منقلب اولدی . نه پارلاق
سحر ، نه دلنشین شفق لری اشک خونین
عشقمله زاله دار ایلدم . هپسنی دودیدی ،
هپسنی کوردی ، هپسنی بیلدی . حیفا که
بنه اوحالت ناروای سر بستیدن کچمدی .
بنه اوعهد قویم اطمشان بخشی اونوتدی
بنه اغیار دیه شکایتدن خالی قالمدی
دشمن ناموس و جان اصحاب اسائی کندینه
عجب و یار اتخاذ ایده جک قدر کچ بیلکندن
یاخود بستی ادارکدن قورنیله مدی .
نصیحت ، رجا ، ککریه کی بشرینک
مابه الاستاد ، انسانیتک موجب رفقی اوله جق
احوالدن ، احوال متألمانه دن متأثر اولدی .
آکلا شیلدی که بوحبت بر سر انجام کاله
مقارن اوله میه جق . تعین ایتدیکه بو هوا
دارلق بوقید سزلق دهها طوغروسی
بوتند ، غیر منحرف مسلک و مشرب تمذیل
ایدیه میه جک ، آرقی بواثر صفوته اینانق
عین بلاحت اوله جق کبی بوسعره ،
بوافسون دلزاره تحمل ده مشکترین .

ترکی محال ، محملی دشوار بر دردی آمان ،
بر آفت جانکداز که صبر و تسلیمیتدن بشقه ،
چاره تسلیتی یوق . بواضطرار طاقت شکن
بی رحمانه ایچنده بر زمانلرده زهرابه نوش
مجران اوله رق دفتر فرسوده حیاته شو
خطوط مؤلمه بی قید ایله امرار ایام حیات
ضرورت حکمی الیدی . شو عالم افتراقده
بلکه بر شاهراه فیوض و عرفاته ، و یاخود
بر پیروسیع الارشاده مظهریتله کسب
صلاح اسزجه میسر اولسه بیله فواید زاره
بونکله ده بر میراث منظم اولمازا ، و یاخود
بومضحک قومدیلرله بر نتیجه الهیه تشکیل
ایلزمی . . .

چال

ترك اقوامی
و
ترك مدینتی

غیاث الدین کیخبروک یدنجی سنه
حکومتده مغوللر آناتولی بی استیلا
ایلمشلردر . غیاث الدین بونلرک مقابله سنه
شباب ایدرک ارزنجان قربنده کندیلرینه
تصادف ایلمش ایسه ده عسکرینه نصله
بر بیغیلق عارض اوله رق فرار ایتش
اولدقلرندن مغوللر اخلاط ایله دیار بگری ضبط
ایدوب کیخبر و بعدالقرار بر قلعه به التجایله
اورادن مغول خانه عرض اطاعت ایلمشدر .
اشته سلجوقیه غریب حکومتک
خانه استقلالئی شو حادنه تشکیل ایلمشدر
کیخبروک مغول خانه قارشی اولان
معامله سی امرای دولته اهانت اولق
اوزره تلقی ایدلدیکندن بونلرک جمله سی
کندیسنک اطاعتدن خروج ایدوب
بیچاره به خصم اولمشلر و شوخصومت
سوقبله حیاته خاتمه چکنجه به قدر
جالشملردر . امرای متفق به کلنجه آندن
سکره حکومتی ایکی کوچک مخدومی رکن
الدین قیلچ ارسلان ایله عزالدین بکاوسه
و برمشلردر .

مغول خانى هلاكو بغدادى فتح
ابتد كند صكره بوايكى برنس مومى اليك
تزدت كشمشدر. هلاكو خان بونلرى
برمدت تزدتد آليقوقدن صكره سن
رشد واصل اوله جقلىرى زمانه قدر
اداره اموراتك اوزره وزيرى سايمان
پروانهك ايفاي وظيفه نيابت ايتمى شرطيله
ايكى برادري آناطولى به كوندردى. لكن
ايكى برادر آناطولى به كلكرك تاسيس
حكومت ايدر ايتز آزالرند يينونت
حاصل اولدى. ركن الدين زمام حكومتى
بتون بتون انه كپيرمش اولديغندن عز الدين
ولا علائيه واورادن ده قسطنطينيه
فرار ايلمشدر. لكن بيزانس امپراطورى
زان لاسقاريس قسطنطينيه فرنگ
استيلا سندن تخليص ايلديكى بر زمانه
هلاكو خانك آناطولى به استيلا سنى خبر
آلمش وبركون كندى مملكتهك ده دوچار
استيلا اوله جغندن قورققده بولتمش
اولديغندن عز الدين حمايه ايدمه جكنى
قطعا بيان ايلمشدر.

لاسقاريس وفات ايتدكدن صكره
بيزانس تختت قاعد اولان امپراطورده
عز الدين استانبولده اليقويه ميه رق
عائله سيله برابر سفينه به بالار كتاب
(اينوس) كوندرمشدر. بعض تاريخلر
عز الدين استنجا مقصديه قسطنطينيه ده
بولدني صره لرده بيزانس حكومتك
ضعفى آكلابه رق برضربه ده بو حكومتى
ضبط ايتك ايجون كندى سرعسكرى
بهادرعلى وميراخورى اوغوزلى بك ايله
بالا تفاق برتشدده بولتمش اولديغنى روايت
ايتكده اولدقارندن ميراخورك كوزلرينه
ميل چكلمسى وسرعسكرك اعدام اولمى
وركن الدين ايله عائله سك اينوس قلعه سنده
اقامت مامور ايدلمى نه دن ايلرى كلدېكى
آكلانيله بيلير. فقط شوراسى ده سايمان
دقدركه عز الدينك قسطنطينيه ده بويلا
برتشدده بولنديكى يالكز سلجوقى
تاريخلرند محرواوب بيزانس تاريخلرند
بوكدادر بركونه ده تصادف ايدلمه مشدر
هرنه ايسه عز الدين مدت مدته
اينوس ده محبوس قالمشدر. بر آرائق قرار
ايدوب ده قسطنطينيه به كشم ايسه ده
اوسره ده قبحاق وقريم تانارلى حكومدارى
احقاد وجنكيزدن بركه خان غايت شدلى
برقيش ائساننده ملونه نهرينك باشدن
باشه انجماد ايتش اولمشدن بالاستفاده
روم ايلي به كجوب تاقسطنطينيه اوكنه قدر

ايلر يلمش بولنديغندن عز الدين بوندن
بالاستفاده حكمدار مومى اليه التجاء
آنكه برابر قريه عزيمت ايلمشدر.

ركه خان مملكته عودتده قزى
عز الدينك تنكيح ايلمشدر. عز الدينك
بر اوغلى قسطنطينيه قالمشدر.

عز الدينك برادري ركن الدينك كنجه
مغول حكمدارى آباخان طرفندن ويريلن
امر مخصوص اوزرينه نائب حكومت
سايمان پروانه كندى سنى عدم آباءه كوندرمش.
برينه درت ياشندهكى اوغلى غياث الدين
كيخسرو نالى كچيرمشدر. كيكسروك
والده سى زوجنك وفاتندن صكره امرادن
بريسيله ازدواج ايتش اولديغندن مومى
اليه كيكسروسن رشده واصل اولنجه به
قدراون سنه كال عدل واقتدار ايله اداره
امور ايلمشدر. لكن حاكم مصر قلاون ايله
ايتديكى بر محاربه ده مغلوب اولوب آباقا
خان خصمى اولان حاكم مومى اليه ايله
كيخسروك خفيا عقد اتفاق ايلدكندن
شبه لشمش وبونك اوزرينه مومى اليه ده
اعدام ايتدبرمش اولديغندن سلجوقيه
دولتى اغتشاش عظيم ايجنده قالمشدر.

مابعدى وار

سوم

تزين

حواس بشردن ايككى سامعه ايله
باصره صنایع نفيسهك وجود بولمته
آلت اولمشدر. بونلردن باصره رساملى
هيكتراشلق وامثال صنایع سامعه ايسه
موسيقى ايله تفنيناك حصوله بادی اولمشدر.
ارزوى تزين دنياك هر كوشه سنده حتى
بالفرض فوته زينلر كى صنایع خيسهك بيله
هيچ برينه وقوفلرى اولمايان اقوامده بيله
موجوددر.

انسان مو ادخارجيه دن اول كندى
وجودنى رسم وحت ايتمشدر. كوزل
اولمق. يعنى وجودينك شكل. لونيله كرك
كندى وكرك ديكرلى اوزرنده لطيف
وحس كوزل برتائير وجوده كتيرمك
ارزوسى انسانلر مختص دكلدر. حيوانانك
قسم اعظمى ده. بالخاصه جفتلشمه زمانلرند
بوازروى حس و اظهار ايلرلر. بوحقيقت.
تويلر بى كال اهتمام ايله تنظيم ايدن. الوان
قيمتدارينك شمععه سته تفيد كوسترن
برجوق قوشلرده دها جلى بر صورتده
نمايان اولور. كوكرچين. هندى ودها
سارلرينك برنده آملرى. قبارمه لرى ده
بو حالن ايلرى كليز. فقط شمعى به قدر

كوزلشمك اوزره تزينسات خارجيه به
مراجعت ايدمك بر حيوانك وجودى
تصور ايدلمه مش ايدى. يالكز بى كنده
برنوع قوش موجود دركه كنديسنه هيچ
براهيت ويرمديكى حالده معاشقه كونلرنده
يارلاق چيچكلر. ملون طاشلرله عادنا
برباغچه وجوده كتيرير. بوباغ ارمنده
كوجوك برلانه انشاسى ده اونوتمز. بو آشيانه
محبتهك ختامنده ايسه آلايش ظاهرى به
اسير ايتك اوزره سوكيلسى اورايه كونور.
حال بوكه مخلوقاتك ذكيسى اولان
انسان كوزل اولمق ويا اوصورتله كورونك
اوزره وسائط متعدد به مراجعت ايدر.
بو وسائطك اجناس مختلفه بشر آرمنده
صورت تداركنى بيلوب اوكرتمك ده
اولدقه جالب مر اقدر. وسائط مذكوره
متعدد اولمقله برابر قابل تصنيفدر.

ابتدائى انسان وجودينك عريانلغندن
استفاده ايله تزين سانه اك زياده الويرشلى
اولان قسمى ترسيم ويا نوشيم صورتيه
تجمله جالشمشدر. ايشته بوجه ايله ترسيم
وتوشيم ايلك وجه تزين اولوب تولد
صنایعده رسم خطى ولونيه مطابقت
ايتمشدر. تحت الارض تحريات ائساننده
تصادف ايديان اسكللر كيكلرند كوريلن
علائم لونيه. اوزرلرنده بولسان اصداق
يچرهدن تزين ارزونك تابدات ظهور
آمدن طبع بشرد موجود اولدني
آكلانيله بيلور.

تزين ايجون دها ايلرى به وار ايلمشدر:
بوازروى ميرمك حصول ايجون انسان
بعض اعضاسنى قطع. بعض اشكال طبيعيه سنى
تغيردن بيله چكيمه مشدر.

نهایت مدنيتك توسعه باشلا دني
ممالكده انسانلر كوندن كونه تلبسه
آليشور. يوزلردن اورسملر. اوشكللر
قالقيور. قطع عضو. تغير شكل همان بتون
بتونه اونوتيلور. حس تزين. بوزمانده ده.
اوعصره مختص وقابل نقل مزينات ايله
ميدانه قونيور.

بومزيناتك بر قسمى مجوهر اندركه بوده
اوفق تفك قطع عضولر باعث اوليور.
قسم ديكرى اولدقه صنعتكارانه بر صورتده
صاچلر بى دوزلتمك و بالخاصه هر كون
طرز بى تغيره لونى تبديل خصوص سنده
خارقه لر اظهار ايديان ملبوساندر.

•••

دوز كون. نوشيم

اقوام وقبائل مختلفه لك عادات
واخلاقه ايمان نظرايله تزينك اساسلى

تجوى ايدلديكى تقديردده هب اسلافك.
حتى اك ابتدائى انسانلر كنجمل ايجون
عيني وسائط واسوله مراجعت ايتدكلى
كوريله رك بونك فطرى بر آرزو اولدني
آكلانيله بيلور.

بتون ماليزيا اهاليسنك قرمى رنگه
قارشى بر حرمت و محبت مخصوصه لرى
وارددر. قرمى رنگ ورن بر طاقم حيوانات
بحريه يا غريله وجودلر بى طلا ايدرلر.
آوسترالياك بر قسم اهاليسى اكلنجه ويا
ضياقه كيمه دن اول كوكساريله بجاقلرينه
قرمى وبياض بويارلرله خاچوارى خطلر
رسم ايدرويا ايتدبرلر. كنديسنى بوجه
ايله تزين ايدن بر آوسترالياينك كبر
وعظمتندن يانه واريلماز. اكترى اقوام
وحشيه ده اولدني كى آوستراليا قاديلىرى
اركلرينه نظراً دها آرسوسله نيرلر.
آوستراليا اركللى حربدن اول توالتر بى
بيارلر. بى قالدونياده قرمى رنگ اودرجه
مقبول اولماقله برابر قيور جق صاچلرينه
كيرجسله دائمى بر قرمى رنگ ويرمكه.
چاليشيورلر.

ايشته عصرلرله سوروكه نوب كلكده.
اولان شعاعات بوكونده موجوددر.
وكوريليور كه زمانمزه كى دوزكون و آلكلر
اسلافك و حال حاضرده كى اقوام وحشيهك
عادتلردن براتر. بر نمونه در.

توشيمه كنجبه بوده اقوام سالفهك
واليوم موجود بعض قبائلك كنديلرينه
كرك زينت وكرك دهشت ويرمك اوزره
استعمال ايتدكلى بر عادتدر. غير قابل
مقاومت برسوق طبيعى انسانلر دهشت
ولطافت حسى ايجنده ازيبور. توشيم.
وقتيه جنكاورلر كى بر علامت مخصوصه سى
ايدى. نشانلر كوكسه تعليق اولماز. وجوده
حك ايديلير ايدى.

بوندن آلى بيك سنه اول مصرده
فرعونك مىراى خلقى ده وجودلر بى توشيم
ايدرلردى. بو حال اسكى يونانيلرله بى
اسرائيلك ده دست تجربه سندن دور
قاله مشدر. ازمنه متقدمه ده بعض اقوام
يئنده اسرا. محبوسين و ملتجبلر توشيم
ايديلير ايدى. سزارك روايتنه نظراً بعض
محاربلىر هتك اغتشاشده دها زياده دهشت
ويرمك اوزره بوزلر بى ماوى به
بويارلر ايش. وقيله فرانسه ايتامخانه لرند
طبيعه لرى طوغان جوجقلىرى توشيم